

BỘ TÀI CHÍNH
Số: 11-TC-CĐKT

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 12 tháng 5 năm 1964

THÔNG TƯ

Hướng dẫn phương pháp kế toán về cách hạch toán đối với một số khoản chi phí phát sinh trong quá trình sản xuất kinh doanh của xí nghiệp...

Căn cứ vào những quy định của Thông tư số 115-TTg ngày 12/12/1963 của Thủ tướng Chính phủ, Thông tư số 191-UB-TT-TC ngày 19/12/1963 của Ủy ban Kế hoạch Nhà nước, Bộ Tài chính quy định dưới đây phương pháp kế toán áp dụng cho các ngành sản xuất, kinh doanh. Đối với kiến thiết cơ bản, sẽ có thông tư giải thích riêng.

1. Kế toán thiệt hại về thiên tai, hỏa hoạn.

Kế toán phải căn cứ vào các chứng từ đã được duyệt về xử lý số thiệt hại, ghi sổ theo từng trường hợp cụ thể như sau:

- Đối với tài sản cố định bị thiệt hại phải hủy bỏ, sau khi được cấp trên duyệt y, kế toán phải ghi sổ như trường hợp thanh toán tài sản cố định đã được quy định trong các chế độ kế toán, ở tài khoản “tài sản cố định”, “ Thanh toán tài sản cố định” và “Vốn cơ bản”.

- Đối với vật tư bị thiệt hại (vật liệu, thành phẩm, hàng hóa) khi tính ra số thiệt hại báo lên cấp trên giải quyết (phải kế toán số phế liệu còn thu hồi lại được của vật tư bị thiệt hại để trừ với nguyên giá thực tế của vật tư bị thiệt hại) sẽ ghi sổ như sau:

Nợ phế liệu (ghi giá trị của phế liệu còn thu hồi được).

Nợ vật tư hư hỏng thừa và thiếu hụt chờ giải quyết (số thiệt hại đề nghị lên cấp trên giải quyết).

Có vật liệu.

Hoặc thành phẩm

Hàng hóa

(Nếu ghi sổ vật tư theo giá kế hoạch thì phải điều chỉnh thành giá thực tế theo như chế độ kế toán đã quy định).

- Khi cấp trên giải quyết xong, phải theo quyết định đó, chuyển số thiệt hại từ bên Có của tài khoản “vật tư hư hỏng thừa và thiếu hụt chờ giải quyết” vào bên Nợ các khoản có liên quan, theo những trường hợp sau đây:

Nếu được xét do nguyên nhân khách quan, ghi nợ vào tài khoản “lỗ lãi” (chi tiết lỗ bất thường thiên tai, hỏa hoạn, đối với thương nghiệp ghi vào chi tiết tài sản tồn thất).

Nếu do nguyên nhân chủ quan của xí nghiệp thì ghi nợ vào tài khoản “quản lý phí xí nghiệp” hoặc “Phí lưu thông”.

Nếu quyết định người có trách nhiệm bồi thường, phần bồi thường được ghi bên Nợ tài khoản “Các khoản khác phải thu và phải trả”, kế toán có trách nhiệm thu hồi số tiền này như chế độ kế toán quy định.

- Trong thiệt hại về thiên tai hỏa hoạn còn có thêm phần thiệt hại về ngừng sản xuất và chi phí thanh toán hậu quả của thiên tai, kế toán như sau:

Thiệt hại về ngừng sản xuất, ghi sổ như quy định ở chế độ kế toán.

Chi phí thanh toán hậu quả của thiên tai ghi sổ:

Nợ chi phí chờ phân bổ

Có quỹ tiền mặt

- Thanh toán với công nhân viên.

...

Tuỳ theo quyết định của cấp trên, nếu do nguyên nhân chủ quan của xí nghiệp thì số thiệt hại trên sẽ chuyển từ bên Có của tài khoản nói trên (thiệt hại về ngừng sản xuất hoặc chi phí chờ phân bổ) vào bên Nợ tài khoản “Quản lý phí xí nghiệp” hoặc “Phí lưu thông”; nếu do nguyên nhân khách quan xí nghiệp không khắc phục được thì ghi vào bên Nợ tài khoản “lỗ lãi” (chi tiết đã giải thích ở phần trước).

2. Chi phí và thiệt hại về ngừng sản xuất.

Kế toán khoản này phải tiến hành theo từng trường hợp sản xuất khác nhau theo quy định của Thông tư số 115-TTg.

- Ngừng sản xuất có ghi trước trong kế hoạch thì kế toán như quy định ở tài khoản “chi phí trích trước” của chế độ kế toán. Chi phí ngừng sản xuất này được trích trước tính vào giá thành từng thời kỳ theo kế hoạch.

- Ngừng sản xuất ngoài kế hoạch thì ghi sổ như quy định ở tài khoản “thiệt hại về ngừng sản xuất” của chế độ kế toán. Nếu do khuyết điểm của xí nghiệp gây ra thì chuyển chi phí đó từ bên Có của tài khoản “thiệt hại về ngừng sản xuất”, ghi nợ vào các tài khoản giá thành và phí lưu thông có liên quan. Nếu do cơ quan hoặc đơn vị nào đó gây thiệt hại thì nguyên tắc là phải đòi đơn vị gây thiệt hại bồi thường. Số đòi bồi thường phải chuyển từ bên Có của tài khoản “thiệt hại về ngừng sản xuất” vào bên Nợ cho tài khoản “Các khoản khác phải thu và phải trả”. Nếu có quy định của Nhà nước hoặc của cấp trên thì khoản này ghi vào bên Nợ của tài khoản “Lỗ lãi” (lỗ về ngừng sản xuất).

3. Chi về chuyên gia.

Theo Thông tư số 115-TTg quy định các khoản về chuyên gia ghi sổ như sau:

- Lương chuyên gia ở các xí nghiệp sản xuất và các đơn vị kinh doanh do kinh phí sự nghiệp của Bộ chủ quản đài thọ. Vì vậy những xí nghiệp có chuyên gia phải lập kế hoạch xin cấp hạn mức kinh phí sự nghiệp. Khi ghi sổ:

Nợ chi về kinh phí sự nghiệp.

Có cấp phát kinh phí sự nghiệp

- Lương của người phục vụ sinh hoạt cho chuyên gia cũng chi bằng vốn kinh phí sự nghiệp. Khi chỉ ghi sổ:

Nợ chi về kinh phí sự nghiệp

Có thanh toán với công nhân viên.

(Kế toán việc thanh toán giữa hai nguồn vốn: vốn lưu động và hạn mức kinh phí sự nghiệp, phải theo như quy định ở Thông tư số 10-TC-CĐKT ngày 18/4/1962 của Bộ Tài chính).

- Lương của phiên dịch nếu thuộc biên chế của xí nghiệp thì ghi sổ:

Nợ quản lý xí nghiệp (hoặc phí lưu thông)

Có thanh toán với công nhân viên.

- Chi về chè nước, thuốc lá khi chuyên gia đến làm việc thì ghi có cho tài khoản có liên quan, ghi nợ “Quản lý phí xí nghiệp” hoặc “Phí lưu thông” (mục chi phí quản lý hành chính).

4. Chi về cải tiến kỹ thuật chế thử sản phẩm mới.

Kế toán khoản này phải chấp hành đúng theo quy định trong Thông tư số 131-TTg ngày 04/4/1957 của Thủ tướng Chính phủ. Trong đó chú ý những khoản sau đây:

- Những khoản chi phí làm tăng thêm số lượng và giá trị tài sản cố định... phải căn cứ vào kế hoạch được duyệt, hoặc chi bằng nguồn vốn kinh phí chuyên dùng... để tổ chức ghi chép kế toán theo phương pháp được quy định ở các chế độ kế toán.

- Những khoản chi phí về những biện pháp tổ chức kỹ thuật khác, không làm tăng tài sản cố định, phải kế toán tập hợp vào tài khoản “chi phí chờ phân bổ” rồi phân bổ dần vào giá thành hàng tháng, suốt cả thời gian theo kế hoạch quy định (một hoặc hai năm).

- Chi phí chế thử các loại sản phẩm mới phải kế toán theo như quy định trong các chế độ kế toán (ví dụ: đối với xí nghiệp sản xuất công nghiệp, xem giải thích ở tài khoản 045 “sản xuất chính”).

5. Chi về đào tạo cán bộ

Kế toán khoản này như sau:

- Chi về đào tạo cán bộ ở những đơn vị xây dựng mở rộng, hiện đại hóa bằng cách trang bị hàng loạt thiết bị mới đều do vốn kiến thiết cơ bản chi, nếu đơn vị áp dụng chế độ kế toán chuyên nghiệp của ngành để phản ánh phần kiến thiết cơ bản (loại “Chỉ tiêu và cấp phát kiến thiết cơ bản ” trong hệ thống tài khoản của chế độ kế toán kinh doanh sản xuất) thì chi phí đào tạo cán bộ được ghi vào bên Nợ tài khoản “Mua sắm tài sản cố định và công trình kiến thiết cơ bản chưa hoàn thành” và ghi có vào tài khoản có liên quan. Khi khoản chi này được duyệt ghi sổ:

Nợ cấp phát về kiến thiết cơ bản

Có mua sắm tài sản cố định và công trình kiến thiết cơ bản chưa hoàn thành.

(Trường hợp đơn vị kiến thiết cơ bản mở rộng áp dụng theo chế độ kiến thiết cơ bản hoàn chỉnh, thì phải theo sự giải thích của Bộ Tài chính, thì phải theo sự giải thích

của Bộ Tài chính, riêng cho ngành kiến thiết cơ bản).

- Nếu xí nghiệp đang sản xuất tự đảm trách đào tạo tại xí nghiệp và chỉ tiêu đào tạo có ghi trong kế hoạch kinh tế quốc dân, thì xí nghiệp phải xin Bộ cấp hạn mức kinh phí sự nghiệp và chủ tiêu bằng khoản này. Kế toán tình hình chi về đào tạo phải theo chế độ kế toán quy định ở hai tài khoản “Chi về kinh phí sự nghiệp” và “Cấp phát về kinh phí sự nghiệp”.

- Nếu chi phí đào tạo hoặc nâng cao trình độ kỹ thuật nghiệp vụ cho công nhân viên trong quá trình sản xuất kinh doanh để thay thế người già yếu mất sức lao động hoặc bổ túc đào tạo công nhân điều khiển thiết bị lẽ không ghi trong kế hoạch riêng của xí nghiệp và được cấp trên phê chuẩn thì:

Đối với xí nghiệp sản xuất không ghi vào tài khoản “quản lý xí nghiệp” như trước đây (mục 8 của biểu 15 kiến thiết công nghiệp phần “Quản lý phí xí nghiệp” được bỏ) mà phải ghi vào tài khoản “chi phí ngoài sản xuất” ở một mục riêng. Tài khoản này và ở biểu tiêu thụ phải bổ sung thêm một hàng trong chỉ tiêu “chi phí ngoài sản xuất”. Ví dụ: Trong biểu 21 kiến thiết công nghiệp tiêu thị của ngành công nghiệp thêm hàng này như sau: chi phí ngoài sản xuất (hàng 7) trong đó: Chi phí về tiêu thụ (hàng 8) và thêm dưới hàng 8, chi phí về đào tạo, nâng cao trình độ nghiệp vụ.

Đối với những đơn vị kinh doanh thương nghiệp chi phí đào tạo hoặc nâng cao trình độ kỹ thuật nghiệp vụ cho công nhân viên phải ghi vào “phí tổn lưu thông”. Trong biểu phí tổn lưu thông phải ghi thành một chỉ tiêu riêng dưới điểm “phí tổn vệ sinh” và trên điểm “phí tổn khác” trong mục 2 “phí tổn bảo quản thu mua và tiêu thụ hàng hóa”.

6. Chi về văn hóa quần chúng.

- Chi về xây dựng, trang bị các công trình văn hóa; nếu được cấp phát hạn mức kiến thiết cơ bản thì phải căn cứ vào quy mô của công trình mà đề nghị cấp trên duyệt hoặc tổ chức danh sách kế toán theo chế độ kế toán kiến thiết cơ bản kèm theo chế độ chuyên nghiệp của ngành để ghi chép.

- Nếu đơn vị đang sản xuất kinh doanh, trích quỹ xí nghiệp để xây dựng trang bị, thì phải ghi giảm số trích ở tài khoản “quỹ xí nghiệp” và phải báo cáo cho ngân hàng